

لوئیس بونوئل

قوس دوسویہ زیبایی و عصیان

اوکتاویو پاز

ترجمہ (از اسپانیایی) مزدک صدر

انتشارات وال

۱۴۰۲

پاز، آکتاویو، ۱۹۱۴-۱۹۹۸

صدر (صدرالعلمایی). مزدک. ۱۳۵۴ - مترجم

موضوع: لوئیس بونوئل، نقد و تفسیر، نامه‌ها، خاطرات، سینما/مشخصات ظاهری: ۱۰۴ ص.

رده‌بندی کنگره: ۷۹۱/۲۳۰۲۳۳۰۹۲ / رده‌بندی دیویی: PN۱۹۹۸/۳

شماره کتاب‌شناسی ملی: ۹۲۱۴۲۶۶

© تمام حقوق این اثر برای انتشارات وال محفوظ است. هرگونه استفاده تجاری از این اثر یا تکثیر آن به هر صورت (چاپ، فتوکپی، صوت، تصویر و انتشار الکترونیکی) بدون اجازه مکتوب ناشر ممنوع است.

لوئیس بونوئل: قوس دوسویه زیبایی و عصیان

اوکتاویو پاز

ترجمه (از اسپانیایی) مزدک صدر

مجموعه جهان هنر

ناشر: انتشارات وال

طراحی کتاب: استودیو جاوید

چاپ اول: ۱۴۰۲

تعداد: ۱۰۰۰ نسخه

تلفن: ۳۳۳۱۵۰۳۸ - ۶۶۹۰۶۰۳۱

تمام حقوق برای ناشر محفوظ است.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۴۹۱۴-۹-۲

فهرست

۷	یادداشت ویراستار.....
۱۳	مقدمه: بونوئل /پاز: رگه‌های ارتباطی.....
۳۹	درباره لوئیس بونوئل.....
۴۱	بونوئل شاعر.....
۵۱	سینمای فلسفی بونوئل.....
۶۳	کن، ۱۹۵۱، فراموش‌شدگان.....
۷۱	نامه‌های لوئیس بونوئل.....

فراموش‌شدگان: شعری از ژاک پرور ۸۵

فراموش‌شدگان: خاطرات لوئیس بونوئل ۹۷

یادداشت ویراستار

تصمیم گرفتیم به مناسبت صدمین سال تولد فیلمساز آراگونی، لوئیس بونوئل (۱۹۸۳-۱۹۰۰)، ادای احترامی ویژه به او بنماییم. برای این مهم به صدای اکتاویو پاز متوسل شده‌ایم، کسی که در طول ده سال اخیر ناشر آثارش بوده‌ایم.

عشق مشترک اکتاویو پاز و لوئیس بونوئل به اسپانیا و مکزیک، مسیریایی که در زندگی، هنر پیموده‌اند و جغرافیای سکونت‌شان آن دو را به هم رساند و این‌طور مقدر شده بود تا به این ترتیب یکدیگر را غنی کنند. با این حال، هیچ چیز دیگری به اندازه علایق شخصی و تفسیرشان از واقعیت آن دو را به هم

نزدیک نمی‌کند. هم باز و هم بونوئل، اسپانیا و مکزیک را چونان چشمه‌ای پرآب می‌دیدند تا در آن عطش سیری‌ناپذیرشان را برای یافتن هویت فرونشاند. آن‌ها درون روح این دو سرزمین غرقه شدند و رد طبیعت انسان را کاویدند، بازآفرینی کردند و نشان دادند. آن‌ها چهره‌ای از واقعیت را آشکار کردند که همواره بیرون از قراردادهای اجتماعی است. واقعیتی متفاوت، که نیازمند مجراهای جدید بیان و تحلیل و تفکر بود که هم در زبان پر قدرت اکتویو از شاهدشان هستیم و هم در تصاویر برآشوبنده‌ای که با نگاه تیزبین لوئیس بونوئل جاودانه شده‌اند.

در آثار هر دو این خالق‌ها، این دو ستیزه‌جو در قلمروهای بسیار متفاوت تصاویر بصری و کلمات، هم تمایلی دائمی برای گذر از مرزهای اجتماعی، جغرافیایی، سیاسی، زبانی، زیبایی‌شناختی و فرهنگی مشهود است؛ و هم جاه‌طلبی راسخ به کل‌گرایی، به جهانی بودن.

شگفت‌آور نیست که آن دو در پاریس ناآرام سال ۱۹۳۷ یکدیگر را ملاقات کردند و دیدار مجددشان چهارده سال بعد دوباره در همان شهر بود، زمانی که فیلمساز که در مکزیک اقامت گزیده بود برای نمایش آخرین فیلمش، *فراموش‌شدگان*^۱، در جشن سینمایی کن به فرانسه سفر کرده

بود؛ فیلمی تکان‌دهنده، ویرانگر و هراسناک دربارهٔ مکزیک‌ی ناشناخته.

لوئیس بونوئل از اوکتاویو پاز خواست تا فیلمش را در کن ارائه کند، و پاز مشتاقانه موافقت کرد، زیرا برای نویسنده، سینمای بونوئل و به‌ویژه فیلم *دوران طلایی*^۱ مکاشفه‌ای واقعی بود. اوکتاویو پاز شوق خود را به دیگر روشنفکران و هنرمندان (نویسندگانی همچون ژاک پره‌ور^۲ و ژان کوکتو^۳ و نقاشی چون مارک شاگال^۴) منتقل کرد و حتی متنی درباره فیلم نوشت که خود او آن را تکثیر نمود و در میان حاضران نمایش افتتاحیه توزیع کرد. پره‌ور، به تشویق پاز، شعری دربارهٔ فراموش‌شدگان نوشت که ما آن را در این مجلد برای نخستین بار منتشر می‌نماییم. لوئیس بونوئل برندهٔ جایزهٔ منتقدان و جایزهٔ بهترین کارگردانی در جشن سینمایی فیلم کن در سال ۱۹۵۱ شد و این را آغاز دومین دورهٔ فیلمسازی، و دوران درخشان این فیلمساز می‌دانند.

معدودی از هنرمندان بزرگ قرن بیستم توانسته‌اند همچون اوکتاویو پاز و لوئیس بونوئل نبوغ، هوش و ظرفیت زیبایی‌شناختی خود را برای بیان فرازونشیب‌های طبیعت

1. *La edad de oro*

2 - Jacques Prévert

3 - Jean Cocteau

4 - Marc Chagall

انسانی با چنین دقت و وضوحی به کار گیرند. به همین دلیل، ما ناشران آثار کامل اکتاویو پاز، به لطف همکاری بی‌قیاس و اشتیاق ماریه خوسه پاز^۱ — که عکس‌ها و مدارک ارزشمند تابه‌حال منتشر نشده‌ای از این دو هنرمند را از بایگانی شخصی خود در اختیار ما گذاشته است — به یادبود لوئیس بونوئل و در سالگرد تولدش کتاب حاضر را منتشر کرده‌ایم که به عقیده‌مان، قطعاً، گواه دوستی میان یکی از درخشان‌ترین نویسندگان و منتقدان اسپانیایی زبان و یکی از ساختارشکن‌ترین و شاعرترین فیلمسازان تاریخ سینما است.

گالاکسیا گوتنبرگ^۲ / سیرکولو دکتورس^۳

نوامبر ۲۰۰۰